Hệ thống số lập trình

3 tín chỉ (11 buổi Lý thuyết + 11 buổi Bài tập + Thực hành)

TS. Trần Mạnh Cường

1

Nội dung môn học

- 1.Nhắc lại kiến thức điện tử số (1 LT + 0 BT)
- 2.Giới thiệu công nghệ IC lập trình được (1 LT + 0 BT)
- 3.Ngôn ngữ lập trình Verilog HDL (3 LT + 2 BT)
- 4. Thiết kế mạch số thông dụng (2 LT + 2 BT)
- 5. Công cụ và quy trình thiết kế với IC lập trình được của Altera (2 LT + 2 BT)
- 6.Thực hành thiết kế trên FPGA (2 LT + 3 BT)
- 7.Kiểm tra 1 buổi + dự phòng 1 buổi

Thiết kế mạch số thông dụng

- Mục tiêu: thực hành với ngôn ngữ Verilog
- Yêu cầu đặt ra: tự lập trình được một số ví dụ cơ bản bằng ngôn ngữ Verilog và mô phỏng trên ModelSim
- Các mạch thông dụng bao gồm
  - Mạch logic số tổ hợp
  - Mạch logic dãy

Mạch logic số tổ hợp

- Mạch số học
- Mạch mã hóa/giải mã
- Mạch ghép kênh/phân kênh
- Mạch tạo và kiểm tra chẵn lẻ
- Mạch so sánh
- Đơn vị số học và logic ALU

Đã thực hiện

- Cổng logic
- Mạch cộng
- Mạch ghép kênh
- Mạch so sánh
- Mã hóa BCD
- Mã hóa Encoder
- Mạch giải mã led 7 thanh
- Mạch tạo và kiểm tra chẵn lẻ

- Mạch số học
  - Input: có 4 đầu vào r[3] r[2] r[1] r[0]
  - Outup: có 3 tín hiệu ra mã hóa mức độ ưu tiên

Input				Output		
r[3:0]				p[2:0]		
1	-	-	-	100		
0	1	-	-	011		
0	0	1	-	010		
0	0	0	1	001		
0	0	0	0	000		

p[2] =
$$r[3]$$

p[1] = $\overline{r[3]}.r[2] + \overline{r[3]}.r[1]$
p[0] = $\overline{r[3]}.r[2] + \overline{r[3]}.\overline{r[1]}.r[0]$

Chương trình code file

```
// Day la module ma hoa uu tien
// Input: 4 dau vao p0-p3
// Output: 3 dauf ra r0-r2
//-----

module mauutien(p,r);
// Dinh nghia cac bien vao ra
input [3:0] r;
output [2:0] p;

// Dinh nghia cac cong vao/ra
wire [2:0] p;
wire [3:0] r;
```

```
// Dinh nghia cac ket noi trung gian
wire daor3:
//wire daor2;
wire daor1:
wire p11;
wire p12;
wire p2;
//wire daor0;
// Mo ta cau truc khoi module
not u1(daor3,r[3]);
not u2(daor1,r[1]);
assign p[2]=r[3];
and u3(p11,daor3,r[2]);
and u4(p12,daor3,r[1]);
or u5(p[1],p11,p12);
and u6(p2,daor3,daor1,r[0]);
or u7(p[0],p11,p2);
endmodule
```

Chương trình testbench file

```
module mauutien_tb();
//Khoi tao ket noi
reg [3:0] r;
wire [2:0] p;

//Tao ra cac tin hieu input
always begin
#5 r[0]=~r[0];
end

initial begin
$monitor("%g/t %b %b %b %b %b %b %b
",$time,r[3],r[2],r[1],r[0],p[2],p[1],p[0]);
```

```
r[0]=1;
r[1]=0;
r[2]=0;
r[3]=0;
#10 r[1]=1;
#10 r[1]=0;
#20 r[2]=1;
#10 r[2]=0;
#20 r[3]=1;
#10 r[3]=0;
#10 $finish:
end
//Ket noi khoi DUT_mauutien voi cac tin
hieu
mauutien u mauutien(r,p);
endmodule
```

```
add wave sim:/mauutien tb/u mauutien/*
VSIM 3> run -all
# 0/t 0 0 0 1 0 0 1
                             Wave - Default
# 5/t 0 0 0 0 0 0 0
# 10/t 0 0 1 1 0 1 0
                                                                          (0... X0000 X0011 X0010 X0001 X0000 X0001 X0000 X0101 X0... X0001 X0000 X0001 X0000 X1001 X1000 X0001 X0000
                              =-4 /mauutien_tb/u_mauutien/r
                                                            No Data
# 15/t 0 0 1 0 0 1 0
                                                            -No Data-
                                                            -No Data-
# 20/t 0 0 0 1 0 0 1
                                                            No Data-
  25/t 0 0 0 0 0 0 0
                                                            -No Data-
# 30/t 0 0 0 1 0 0 1
                                                                                            001 000 001 000 011
                                                                                                                       001 000 001 000 100
                              -No Data-
                                                                          001 000 010
# 35/t 0 0 0 0 0 0 0
                                                            -No Data-
# 40/t 0 1 0 1 0 1 1
                                                            No Data-
# 45/t 0 1 0 0 0 1 1
                                  -👍 [0]
                                                            -No Data-
  50/t 0 0 0 1 0 0 1
                                   /mauutien_tb/u_mauutien/daor3
                                                            -No Data-
                                    mauutien tb/u mauutien/daor1
                                                            -No Data-
# 55/t 0 0 0 0 0 0 0
                                   /mauutien tb/u mauutien/p11
                                                            -No Data-
  60/t 0 0 0 1 0 0 1
                                    mauutien_tb/u_mauutien/p12
                                                            -No Data-
# 65/t 0 0 0 0 0 0 0
                                   /mauutien_tb/u_mauutien/p2
                                                            -No Data-
# 70/t 1 0 0 1 1 0 0
# 75/t 1 0 0 0 1 0 0
# 80/t 0 0 0 1 0 0 1
# 85/t 0 0 0 0 0 0 0
                           : C:/intelFPGA lite/20.1/mauutien tb.v(23)
# ** Note: $finish
      Time: 90 ps Iteration: 0 Instance: /mauutien_tb
```

Các bài tập khác

• Bộ giải mã DEMUX 2:4

	Output		
Enable	A[1]	A[0]	B[3:0]
0	-		
1	0	0	0001
1	0	1	0010
1	1	0	0100
1	1	1	1000

• Bộ giải mã 7 thanh

Các bài tập khác

Thiết kế bộ ALU xử lý dữ liệu 4 bit (a và b), 3 tín hiệu chọn và đầu ra 5 bit. Bộ
 ALU thực hiện các chức năng sau (bỏ qua bit tràn)

Tín hiệu điều khiển	Chức năng		
000	Out = A		
001	Out = A + B		
010	Out = A - B		
011	Out = A/B		
100	Out = A%B		
101	Out = A<<1		
110	Out = A>>1		
111	Out = (A>B)		
	So sánh độ lớn		

Mạch logic dãy

- Bộ đếm, bộ chia tần số
- Thanh ghi
- Thanh ghi dịch
- Bộ nhớ

Mạch logic dãy

- Thiết kế thanh ghi dịch 8 bit, có thể dịch trái hoặc phải một vị trí sau mỗi xung đồng. Có tín hiệu reset.
- Thiết kế thanh ghi dịch xoay vòng 8 bit, có thể dịch trái hoặc phải một vị trí sau mỗi xung đồng. Có tín hiệu reset.
- Thiết kế bộ đếm có khả năng đếm lên, xuống, dừng, nhận 1 giá trị xác định, xóa đồng bộ. Bảng trạng thái như sau

Syn_clr	Load	En	Up	Q*	Hoạt động	
1	-	-	-	0	Xóa biến đếm	
0	1	-	d Loa		Load giá trị đếm ban đầu d	
0	0	1	1 q+1 Đếm tăng		Đếm tăng	
0	0	1	0	q-1 Đếm giảm		
0	0	0	-	q	Dừng đếm	

Mạch logic dãy

• Thiết kế bộ đếm Mod-m , thực hiện đếm từ 0 đến m-1 và quay vòng. Viết chương trình với m=10